

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av arbetstidslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av arbetstidslagen (RP 86/2019 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Tarja Kröger, arbets- och näringsministeriet
- förhandlingsdirektör Hanne Salonen, Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf
- jurist Sami Nisametdin, Turism- och Restaurangförbundet rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Regionförvaltningsverket i Södra Finland, ansvarsområdet för arbetarskydd
- Servicefacket PAM rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- STTK rf
- Företagarna i Finland rf.

Inget yttrande av

- Akava ry
- Finlands näringsliv rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att arbetstidslagen ändras. I och med att den nya arbetstidslagen träder i kraft den 1 januari 2020 upphör det beslut av statsråd om skjuts för arbetstagare i nattarbete som grundar sig på den nuvarande arbetstidslagen att gälla. Enligt grundlagen går det inte längre att genom förordning föreskriva om skyldighet för arbetsgivaren att ordna skjuts för arbetstagare i nattarbete. Sådana bestämmelser måste ingå i lag. För att behålla det rådande rättsläget krävs det därför en ny bestämmelse i den nya arbetstidslagen.

Arbetstagare i nattarbete ska få tryggad rätt till skjuts som ordnas av arbetsgivaren, om det inte när arbetstagarens nattskift börjar eller slutar finns någon kollektivtrafik med tillfredsställande

Betänkande AjUB 4/2019 rd

rutt eller tidtabell och arbetstagaren inte har tillgång till bil eller därmed jämförbart fordon för arbetsresan. Branschvisa behov kan beaktas genom att riksomfattande arbetsgivar- och arbetstagarförbund ges möjlighet att avvika från bestämmelsen genom kollektivavtal.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I den gällande arbetstidslagen (605/1996) finns inga bestämmelser om transporter till och från arbetet för arbetstagare i nattarbete. Statsrådet har emellertid med stöd av 44 § i arbetstidslagen meddelat ett beslut (869/1996) som innehåller bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att ordna skjuts för arbetstagare som utför nattarbete, arbetstagarens andel av kostnaderna för skjutsen, arbetsgivarens skyldighet att förhandla om anordnande av skjuts transporten med personalen och om möjlighet för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna att avtala om skjuts i ett rikstäckande kollektivavtal.

Den arbetstidslag (872/2019) som träder i kraft den 1 januari 2020 innehåller inga bestämmelser om skjuts till och från arbetet eller om rätten att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om skjuts till och från arbetet. Följaktligen kan resan mellan hemmet och arbetsplatsen försvåras för arbetstagare i nattarbete med arbetsskift som börjar eller slutar vid en tidpunkt när det inte går att anlita kollektivtrafik. Konsekvenserna drabbar arbetstagare som inte har tillgång till bil eller offentliga kommunikationsmedel och har en arbetsgivare som i kollektivavtal inte har ålagts att ordna skjuts till och från arbetet.

Syftet med propositionen är att säkerställa att arbetstagare med nattarbete fortsatt ska ha samma möjlighet att få skjuts ordnad till och från arbetet. Därför fogas en ny 8 a § till den nya arbetstidslag som träder i kraft den 1 januari 2020. Paragrafen har samma innehåll som statsrådets nuvarande beslut om skjuts för arbetstagare i som grundar sig på den gällande arbetstidslagen. Det nuvarande rättsläget bibehålls också i det hänseendet att de riksomfattande arbetsgivar- och arbetstagarförbunden fortfarande ska ha rätt att avtala om skjuts till och från arbetet genom kollektivavtal. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att propositionen är angelägen och behövlig och tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Vid utfrågningen av sakkunniga kom det fram att den nya arbetstidslagen, som alltså träder i kraft den 1 januari 2020, behöver preciseras och kompletteras också på en del andra ställen. Ett exempel är att lagen saknar bestämmelser om kriminalisering av brott mot bestämmelsen om nödarbete. En följd av detta är att det rådande rättsläget kan förändras på ett sätt som inte kan anses lämpligt. Följaktligen anser utskottet att regeringen skyndsamt bör lämna en proposition till riksdagen med förslag till hur bristerna ska avhjälpas. *(Utskottets förslag till uttalande)*

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Betänkande AjUB 4/2019 rd

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 86/2019 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen under 2020 bereder nödvändiga ändringar för att korrigera bristerna i arbetstidslagen.

Helsingfors 28.11.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anna Kontula vänst
vice ordförande Katja Taimela sd
medlem Kim Berg sd
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Petri Honkonen cent (delvis)
medlem Rami Lehto saf
medlem Niina Malm sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Anders Norrback sv
medlem Ilmari Nurminen sd (delvis)
medlem Arto Satonen saml
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
medlem Sofia Virta gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.